

Blaž Kocen.

(Življenjepis. — Napisal M. P.)

Trojica slavnih mož se je narodila v prijazni župniji P o n i k v i na Spodnjem Štajerskem. Proslavili so ti možje svoj rodni kraj po celem slovenskem svetu, da, razširili njegovo slavo in njegov ugled preko ozkih mejá Slovenije in Avstrije. Na P o n i k v i je ugledal luč sveta slavni, nepozabni lavantinski vladika A n t o n M a r t i n S l o m š e k; ondi se je rodil za svojo dobojako znameniti slovníčar in književnik Z e l e n k o. Na P o n i k v i se je pa tudi narodil Blaž K o c e n, ki je stvarjal tako izborna in popolna kartografska in zemljepisna dela, da ga s ponosom uvrščujejo Slovenci med svoje učenjake, da ga občuduje Avstrija in njegovo ime s spoštovanjem izreka tudi tuji učeni svet.

Zibel je tekla Kocenu v vasi H o t u n j a h; rodil se je ondi, sin preprostih starišev, dné 24. prosinca l. 1821. Ljudsko šolo in prvih šest gimnazijskih razredov je obiskoval v Celju. Modroslovna tečaja je poslušal v Gradcu, kjer je l. 1840. dovršil srednješolske nauke in se posvetil bogoslovju. L. 1845. so ga posvetili v mašnika. Pastiroval je nato kot duhovni pomočnik od 3. kimovca l. 1845. v Šent Rupertu nad Laškim trgom; od 20. vinotoka leta 1847. v Šoštanju, in od 12. kimovca leta 1849. do 17. kimovca leta 1850. v Rogatcu. Neumorno se je ta čas pečal s prirod-

„Dom in svet“ 1898, št. 24.

slovnimi, posebno z zemljepisnimi vedami, katere so se mu jako prikupile in katerim se je želel izključno posvetiti. To se mu je tudi posrečilo. V jeseni l. 1850. so ga poklicali za namestnega učitelja računstva in fizike na celjsko gimnazijo; na tem zavodu je plodovito deloval dve leti. Da bi se pa

še nadalje in kolikor moči temeljito naobrazil v svoji stroki, napotil se je na Dunaj in ondi pohajal jedno leto v fizikalni zavod (institut). Prebivši predpisane izpite, je dosegel profesorsko mesto na l j u b l j a n s k i g i m n a z i j i. A kmalu, leta 1855., je bil pozvan v Gradec in čez tri leta v Olomuc, kjer je učiteljeval do l. 1870. Da bi se mogel uspešneje baviti s svojo vedo in lože dokončati svoje osnove, hrepenel je vedno po službi v kakem večjem mestu, kjer bi mu bili na razpolago različni znanstveni pripomočki. Premestili so ga torej na gimnazijo v Hernalsu tik Dunaja, kjer ga je — že od mladosti

slabotnega — sredi dela, sredi novih učenih osnov, l. 1871. položila v prerani grob neusmiljena sušica.

Prvo njegovo delo je spis: „Grundzüge der Geographie“; prišlo je na svetlo v Pešti in na Dunaju l. 1858. (Druga izdaja izšla na Dunaju in v Olomucu, leta 1864., 8°). Ta spis se ne ponaša z velikim

Blaž Kocen.